

Vallavanema veerg

Kahjuks pean alustama oma veergu kurbades toonides. Nimelt 24.02.2022 otsustas Venemaa rünnata Ukraina riiki. Hetkel sõjaline agressioon veel kestab ja keegi ei oska öelda, millal see lõpeb. Seoses sellega põgeneb Ukrainast palju tsiviil-lanikke. Sõjapõgenikud on jõudnud juba ka meieni – Eesti riiki ja meie valda. Hetkel oleme teadlikud ca 15 perest, kes on siia tulnud heade, suurte südametega ettevõtjate ja sugulaste/tuttavate juurde. Täna siiralt neid eraisikuid ja ettevõtjaid, kes on aidanud ukrainlastel ja sõjalisest piirkonnast põgenejatel dokumente korda ajada ja neid muul viisil toetanud. Eriline tänu ka neile eraisikutele ja ettevõtjatele, kes on andnud vallale teada, et neil on vabasid elamispiindasid, kuhu on võimalik sõjapõgenike perekondadel elama tulla. Valda on teavitatud ka vabadest töökohtadest. Selline koostöö kogukondadega loob head eeldused, et sõjapõgenikud saavad meie ühiskonnas võimalusel oma tavapärase elu jätkata.

Igapäevaselt käib uudisest läbi Ukraina territooriumil peetav sõda. Neid uudiseid lugedes või vaadates tekib palju emotsioone. Emotsioone tekitavad meedia vahendusel edastatavad kaadrid, kus tänavad on purustatud, koolimajad ja haiglad on muudetud rusuhunnikuteks, on näidatud ka kannatada saanud inimesi. Sellist kogemust ei tahaks kindlasti ise kogeda ega tunda. Kui selliste uudiste vaatamise juures viibivad lapsed, siis palun vanematel kindlasti sinna juurde piisavalt selgitusi anda. just vanematel: sest peagi lõimuvad või on juba lõimunud meie ühiskonda (pean siin kohal silmas kooli, lasteaedu, töökohtasid, treeninggruppe jne) Ukrainast pagevad sõjapõgenikud, on palju ka lapsi, kes hakkavad käima meie lasteaedades, koolides ja teistes kohtades. Nad on täpselt samasugused inimesed nagu meiega siin, Põhja-Pärnumaa vallas, lihtsalt nad kõnelevad natuke teistsugust keelt kui meie emakeel ja neil on ka teismoodi kultuuriline taust. Teeme koostööd ning aitame igaüks oma võimete ja võimaluste kohaselt sõja eest põgenevatel lastel, naistel ja meestel meie ühiskonda hästi integreeruda.

Tuginedes eespool olevale, tundub, et meie elu üle Eesti Vabariigis pole põhjust kurt. Me oleme vabad oma mõtetelt ja tegudelt ning saame teha seda, mida hing parasjagu ihkab, meil ei ole purukspommitatud kodu-sid ja meie lähedastega on kõik hästi. Meile on tagatud ööpäevaringne meditsiiniline abi; meil on võimalik minna ilma hirmuta loodusesse; tegeleda spordiga; olla koos lähedastega, luues mälestusi koosolemisest. Väärtustagem seda, sest see võib muutuda silmapilguga! Seda kõike on kahjuks Ukraina riigi inimestel oma kodumaal võimatu teha, sest iial ei tea, millal langeb pomm või lastakse rakett elu- või kortermajale, nende turvaline elukeskkond on kadunud, sõjale kaotatud lähedastest rääkimata.

Rein Kontus
vallavanem

Humala lauljad sünnipäevakontserdil: I rida vasakult: Riina Kirkmann, Epp Kont, Helbe Tamm, Ellen Kupaar, Heldi Raude, Liivi Vähesoo. II rida vasakult: Tiia Kruusma, Karin Madisson, Kristjan Kupaar, Ain Pertel, Alar Privits, Arnold Tamm

Humala on laulurõõmu kandnud 25 aastat

Lauluansambel „Humala“ on oma veerandsajanda sünnipäeva tähistamist pea aasta jagu pidanud püüangute tõttu edasi lükkama, kuid 26. veebruaril said nii pidu kui kontsert lõpuks toredaks teoks.

Teemaks oli valitud läbi aegade populaarseimas ETV muusikasaates „Horoskoop“ kõlanud laulud. 1968. a koos olümpiamängudega alanud lauluvõistlus püsis Andres Vihalema juhtimisel ekraanil 1973. aastani ja sai alguseks paljude lauljate tähelelennule.

Humala sünnipäevakontserdi juhatas ansambel sisse Voldemar Kuslapi tuntuks lauldud looga „Õnnesoovid“. Karin ja Kristjan esitasid „Me pole enam väikesed“; Ellen, Tiia ja Liivi „Hoidkem neid päevi“, Arno „Väike neiu“; Tiia ja Heldi „Meie kaks“, Liivi ja Harli „Sulle kõik nüüd ütlen“, Alar „Meremees“ jne. Erilist nostalgiat ja äratundmisrõõmu tekitasid Helgi Sallo tuntuks lauldud „Sulle kõik nüüd ütlen“, „Lõppenud on päevad“ ja „Korraks vaid“, mis panid publiku täiel häälele kaasa laulma.

Ansambli õnnitles ja tunnustas vallavanem Rein Kontus, maja perenaine Heldi Raude kinkis kõikidele lauljatele nimelised kohvikruusid ja lillekimbu.

Juurikaru Põhikooli muusikaõpetaja Ellen Kupaar on 25 aastat järjepidevalt Suurejõe rahvamajas ansambli laule õpetanud ja kandnud kõiki väikese kollektiivi kooshoidmise ja -käimise muresid-rõõme. Humala sai alguse tütarlasteansamblist ja kasvas edasi segaansambliks. Esinetud on maakondlikel vokaalansambli päevadel, erinevatel kodu- ja naabervaldade sündmustel, aastast mitmeid kordi rahvamaja kontsertidel. Ellen Kupaar õpetab ka Vandra valla naiskoori II soprani häälerühma partiisid, koolis lastele lisaks laulmisele väikekandle-, ukuleele- ja kitarrimängu. 2000. a tunnustati Ellen Kupaarit

tiitliga Vandra valla külainimene; 2011. a. pälvis ansambel „Humala“ Vandra valla kõrgeima tunnustuse „Aastate Tegu“; 2019. a. tunnustati Kupaar Põhja-Pärnumaa valla aasta kultuuritegijaks.

Lauljate sõnul on Ellen imetlusväärne õpetaja, kes suudab oma rahulikult ja sõbralikult moel panna erinevatelt elualadelt kokku tulnud inimesed ka 5-häälselt laulma. Laulu-traditsioon on rahvamajas väga pikaajaline ja tänu Ellenile on see elus püsinud. Suur osa on siin rahvamaja juhatajal ja ansambli lauljal Heldi Raudel, kes on teinud kõik selleks, et rahvamaja akendes oleks ka pimedatel talveõhtutel valgus, tuba soe, ukse avatud ja kõik sisenejad tunneksid end eriliste ja oodatutena.

Õie Kuusk

Kristjan Kupari, Alar Privitsa, Arnold Tamme ja Ain Perteli esitatud „Puuriida laul“ tegi silmad ette selle horoskoobis tuntuks laulnud Andres Otsa esitlusele.

Karin Madisson ja Kristjan Kupaar.

Pikk talv on kohe-kohe möödas ning mõtted liiguvad suurde suvesse. Sealt edasi juba augustisse, kus on traditsiooniliselt toimunud Vändra aiakohvikute päev. Nii ka sel aastal. Et teaksite juba hakata plaani pidama ja aiakohviku gurmaanidele hõrgutisi välja mõtlema, anname varakult teada, et sel aastal on aiakohvikute päev pühapäeval, 7. augustil. Aiakohvikust teada andmiseks oleme loonud registreerimise vormi, mis on leitav Vändra Kultuurimaja Facebooki lehelt. Lisainfo telefonil 50 97 872 (Margit). Jätkame traditsiooni ka õhtuse kontserdi osas. Loodame, et kohvikuid tuleb hulgaliselt ja päev meeleolukas! Kohvikus näeme!

Martin Sempelson

Kokkuvõtte 16. märtsi 2022 volikogu istungist

Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu II koosseisu 7. istung toimus 16. märtsil 2022. a kell 14.00 Vändra Kultuurimajas.

- Anti nõusolek vara omandamiseks kapitalirendi tingimustel (vallavanema sõiduk).
- Anti nõusolek rahaliste kohustuste võtmiseks ja rendilepingu pikendamiseks (Vändra Gümnaasiumi buss).
- Kinnitati Põhja-Pärnumaa valla 2022 eelarve.
- Muudeti Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu 1. detsembri 2021 otsust nr 55 „Põhja-Pärnumaa Vallavalitsuse ja teenistuskohdade koosseisu kehtestamine“.
- Muudeti Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu 14.12.2017 määrust nr 8 „Põhja-Pärnumaa palgajuhend“.
- Kinnitati Põhja-Pärnumaa valla jäätmehoolduseeskiri.
- Muudeti Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu 15.12.2021 otsust nr 69 „Eelarve- ja majanduskomisjoni esimehe valimine“. Volikogu eelarve- ja majanduskomisjoni esimeheks valiti Helle Penjam ja aseesimeheks Madis Koit.
- Anti luba kinnisasja omandamiseks (Ünnaste küla, Vaino-Juhani).
- Lõpetati Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu töökorra I lugemine. Parandusettepanekuid saab teha kuni 31. märtsini 2022. a.
- EKRE arupärimisele vastas vallavanem Rein Kontus.
- Volikogu liikme Madis Koidu arupärimisele vastas Jaanus Rahula.

KUULATI INFORMATSIOONI

- Põhja-Pärnumaa valla valmisolekust kriisideks tutvustas vallavanem, kriisikomisjoni esimees Rein Kontus.
- Energiahüvituste maksmisest Põhja-Pärnumaa vallas andis ülevaate sotsiaalosakonna juhataja Anneli Kaljur.
- Vändra katlamaja arengutest andis ülevaate abivallavanem Jaanus Rahula.
- Tootsi kooli renoveerimise projekti tutvustas abivallavanem Jaanus Rahula.

Ülle Vapper

Volikogu esimees

e-mail: ylle.vapper@pparnumaa.ee

Istung on jälgitav aadressil:
www.youtube.com/watch?v=0Ys4_4azpog

Kohaliku omavalitsuse tuuleparkide eriplaneeringu asukoha eelvaliku lähteseisukohtade avalikustamise tulemustega arvestamise teade

Põhja-Pärnumaa Vallavalitsus avaldab teadaande planeerimiseaduse (PlanS) § 102 lõike 1 alusel.

Põhja-Pärnumaa Vallavalitsus teatab, et Põhja-Pärnumaa vallas toimus 15.10. – 15.12.2021 tuuleparkide eriplaneeringu lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise välja-töötamise kavatsuse avalik väljapanek. Lisaks toimusid peale väljapanekut avalikud arutelud Pärnu-Jaagupi Halduskeskuses, Vihtra külakeskuses ja Vändra kultuurimajas ning kõigi koosolekutega oli võimalik liituda ka veebikeskkonna kaudu. Aruteludel tutvustati eriplaneeringu protsessi ja avalikustamisel oleva dokumendi sisu, avalikustamise käigus laekunud arvamusi ning vastati kohalolnute küsimustele.

Avaliku väljapaneku ajal laekus kokku 22 kirja. Oma seisukohad dokumentide täiendamiseks või

planeeringuprotsessis edaspidi arvestamiseks esitasid Päästeamet, Terviseamet, Muinsuskaitseamet, Transpordiamet, Rahandusministeerium, Maa-amet, Maaeluministeerium, Keskkonnaministeerium, Riigimetsa Majandamise Keskus, Kaitseministeerium, Keskkonnaamet, Võiera küla elanikud, Rahnoja kogukond, Sotsiaalministeerium, Tori Vallavalitsus ning eraisikud H. Huik, K. Lumi, K. Kruusma, K. Lilleväli, K. Raud, J. Kaik, K. Eller ja R. Gustavson. Esitati seisukohti maardlate ja kaitsealuste alade ning tundlike liikide esinemise kohta eriplaneeringuala piirkonnas ja nendest tulenevaid kitsendusi. Juhiti tähelepanu ka avalikustatud dokumentide vormistamisele ning sellest lähtuvalt muudeti dokumendi struktuuri. Avalikul arutelul tõstatati küsimusi kohaliku kasu teemadel, mida arutatakse edasistel

kohtumistel elanike ja kohaliku omavalitsuse vahel. Avalikul arutelul esitati ettepanek eemaldada eriplaneeringu aladest üks ala, kus elanike hinnangul asub lindude rändekoridor. Antud ala ei eemaldata eriplaneeringust, aga informatsioon võetakse teadmiseks ning koostöös linnustikuekspertidega tehakse kindlaks võimaliku rändekoridori asukoht. Käesolevas planeeringu etapis oleks ala eemaldamine ennatlik, kuna alles edasise planeerimise käigus selguvad linnustiku uuringu tulemused.

Kõigi laekunud ettepanekute ja vastustega ning ettepanekute alusel täiendatud dokumendiga saab tutvuda www.pparnumaa.ee/ehitus-ja-planeerimine/eriplaneeringud/tuuleparkide-eriplaneering

Valla planeerimise- ja arenguspetsialist
Reet Olev

Põhja-Pärnumaa Vallavalitsus otsib uueks, algavaks hooajaks Vändra staadioni hooldustööde teostajat

Hooldustööde teostamise periood on 11. aprill – 30. november 2022. a.

Hooldustööde objektiks on Vändra staadion koos jalgpallimuru, tribüüni, staadionimaja ning haljasalaga piirdeaia sees. Hooldustöödena käsitletakse kõiki töid, mille teostamine on vajalik Vändra staadioni korrashoiuks, et tagada staadioni hooajaline eesmärgipärane kasutamine. Tööde teostamiseks vajaliku tehnika ja vahendite olemasolu tagab hooldustööde teostaja.

STAADIONI OBJEKTID JA HOOLDUSE KIRJELDUS:

Staadioni tartaankattega jooksurada

Jooksurajale kasvav muru tuleb eemaldada. Peale niitmistõid rada puhastada murust või kasutada vastavaid abivahendeid, et muru jooksurajale ei satuks.

Kuulitõukesektor, kaugus- ja kõrgushüppesektorid

Kuulitõukesektorist umbrohu eemaldamine vastavalt vajadusele, kuid mitte vähem kui 3 korda aastas (hooaja alguses, keskel ja lõpus). Tagada sektorite üldine heakord.

Tribüünid, univiviga kaetud kõnniteed

Tribüünide puhastamine vastavalt vajadusele (spordiüritused, muud sündmused või kui olukord nõuab). Teostada põhjalik puhastus vähemalt 2 korda hooaja jooksul. Univiviga kaetud kõnniteede puhastamine vastavalt vajadusele.

Staadionimaja

Ruumide koristus vastavalt vajadusele. Akende pesu vähemalt 1 kord hooajal. Inventariruumide korrashoid. Hooldustehnika hoiustamisel inventariruumis tuleb enne hooldustehnika paigaldamist inventariruumi tehnika puhastada.

Jäätmete liigiti kogumine

Hooldustööde teostajal tuleb tagada, et staadionil korraldatavatel üritustel ja võistlustel toimuks jäätmete liigiti kogumine. Jäätmete veo korraldab Põhja-Pärnumaa Vallavalitsus.

Haljasala staadioni aia ääres

Haljasala niitmine vastavalt vajadusele, kuid mitte vähem kui 3 korda kuus. Niitmise järel tuleb jooksurada puhastada. Üldise heakorra tagamine haljasalal.

Jalgpallimuru hooldustööd

Niitmine – niita tuleb nii tihti, et püsida vahemikus 3-4 cm. Jälgida tuleb Esiliiga kalendrit, millest lähtuvalt peab olema väljak niidetud mängupäeval või sellele eelnenud hilisõhtul. Mängueelne niitmine tehakse kahte pidi koos rulli või harjaga.

Väetamine - väetamine toimub regulaarselt iga 3-5 nädala tagant. Väetada tohib ainult kuiva ilmaga. Väetamist reguleeritakse vastavalt mängude kalendri ja ilmastikule.

Liivatamine - liivatada tuleb minimaalselt kaks korda aastas (kevad, sügisel). Võimalusel tuleks liivatada rohkem.

Kastmine - kasta tuleb vastavalt vajadusele. Muru värvus peab olema ühtlaselt roheline, mille tagab regulaarne kastmine. Lisaks tuleb jälgida murukamara niiskust ja pehmust. Vältida tuleb ülekestmist.

Rullimine - rullimine toimub peale niitmist. Vältida tuleb märja muru rullimist.

Pakkumusi ootame **4. aprilliks 2022** aadressil vald@pparnumaa.ee

Lisainfo taire.ojala@pparnumaa.ee,
Taire Ojala, spordi- ja terviseedenduse spetsialist

Hiiekivi turismitalu ootab külastajaid

Põhja-Pärnumaa vallas Vändra metsade keskel Pärnu jõe kaldal asub üks armas ja hubane turismitalu, mille nimeks Hiiekivi. Hiiekivi turismitalust on aastate jooksul läbi käinud tõenäoliselt tuhandeid inimesi. Ettevõtte on pidanud oma töötajatega siin suvapäevi, seminare, meeskonna- ja seiklusemänge ning palju muud. Peetud on pulmi, suguvõsa kokkutulekuid ja sünnipäevi. Aastaid on toimunud Hiiekivil enesetäiendajate, keha ja teadvuse mõjutajate kokkutulek – avanemise päevad.

Koroona tulekuga olid sunnitud tuhanded ettevõtjad muutma oma tegevusala või leidma täiendavaid tegevusi ja sissetuleku allikaid. Nii ka Hiiekivi pererahvas. Huvi antiigi ja vanavara vastu tekkis kõigepealt perenaisel Oksanal, kes sellega esimesena kokku puutus. Kõigepealt hakkas ta ise vanu ja ajalooga asju koguma, kuid midagi tuli ka maha müüa, et jälle midagi uut ja põnevat osta. Seejärel nakatus „nõudehullusega“ perepoeg Erik ja seejärel peremees Arne ise.

Antiigi- ja nõudemaailm on väga rikkalik ning kõiki ilusaid asju muuseumid endale krabada ei suuda ning seetõttu on see väga populaarne hobikogujate seas. Kogutakse peaaegu kõike – nõusid, klaasi/kristalli, kujud, vaase, rahatahti, marke, raamatuid, tehnikat, veini, mööblit, muusikainstrumente ning palju muud. Üha populaarsemaks muutuvad ka taaskasutuspoed ning huvi meie oma Langebrauni portselani ja Tarbeklaasi vastu kasvab iga päevaga. Inimesed eelistavad üha rohkem ajalooga ja hingega nõusid oma kodudesse.

Oleme nüüd mõnda aega müünud antiiki ja vanavara Eesti oksjoniportalis, samuti müüme ka internetipoes, kus suurema osa meie klientidest moodustavad ostjad Ameerika Ühendriikidest ja Aasiast. Huvi on tegelikult suur igal pool ja ka Eestis kasvab see jõudsalt. Suure huvi

tõttu olema otsustanud lisaks turismiteenuse pakkumisele teha midagi teistsugust ja luua Pärnumaa metsade keskele antiigi- ja vanavara laada, kus pea igaüks endale midagi meelepärast leidma peaks. Tassikogujad saavad sadade tasside seast täiendust oma tassikogusse. Kui on vaja uut serviisi mõneks tähtpäevaks, siis ka selle saab meilt. Kui on vaja isale või abikaasale kingituseks üks uhke karahvin, siis tasub kindlasti tulla. Meilt leiab suures koguses portselani, klaasi, kristalli, kuid ka palju nõukaaegseid esemeid, raamatuid, marke, mudelautosid, lauahõbedat, riideid ja palju muud. Teadlikumale kogujale on meil esindatud ka Euroopa üks esimesi portselanitootjaid Meissen, maailma tuntud ja hinnatud Taani portselanitootja Royal Copenhagen, Prantsusmaa Limoges, erinevad Bavariad ja väga paljud teised.

Kui tunned, et otseselt pole nagu midagi vaja, siis võid alati ka niisama vabal päeval läbi tulla, nagu tuleksid muuseumisse. Pärast seda soovitame külastada Kurgja Talumuuseumi, mis asub meist vaid mõne kilomeetri kaugusel, ja seejärel ette võtta üks retk Soomaa rahvusparkis, mis ei ole meist ka sugugi kaugel. Uus kaup on meil iga kuu ja lisame midagi uut pea iga päev. Seega, miks mitte lisada kalendrisse regulaarseks külastuseks sõit Hiiekivile.

Miks mitte puhuda sisse elu uuele toredale üritusele, meil on omal vallas palju häid tegijaid, kellel pakkuda head-paremat, imeilusat käsitööd jne.

Avamise päevadel oli näha, et inimestel on huvi koos käia ja lihtsalt natuke nautida looduses olemist, vaadata ilusaid asju, maitsta kohalikke tooteid jne.

Andke aga julgusti teada, kellel on huvi üritusest osa võtta, siis saan juba järjekorras teised Hiiekivi antiigipäevad välja kuulutada.

Arne Aunapuu

Vändra Aiandusselts tegutseb taas

Kutsume oma liikmeid aastakoosolekule, mis toimub raamatukogu kaminasaalis neljapäeval, 21. aprillil 2022 algusega kell 17.00.

Nagu meil tavaks on saanud, algab koosolek Harri Poomi loenguga. Seekord räägib ta talvekahjustuste likvideerimisest viljapuuaias ja kahjuritõrje looduslikest meetoditest. Seejärel kannab juhatus ette aruande 2021. aasta üritustest ja esitab kinnitamiseks 2022. aasta tööplaani. Veel kutsume koosolekule tulijaid kaasa võtma oma kogutud seemneid ja neid omavahel vahetama.

Ootame liikmeskonna väga aktiivset osavõttu koosolekust, et saaksime kõigilt liikmetelt kontakttelefoni ja kinnituse soovist jätkuvalt kuuluda aiandusseltsi liikmeskonda ning osaleda väljasõitudel. Samuti kogume 2022. aasta liikmemaksu.

Sellelgi korral loodame üldkoosolekul osalejaile pakkuda ka väikese üllatuse.

Veel kutsume aiandusseltsiga liituma uusi inimesi, eriti neid, kellele pakub huvi aiandus ja Eesti kaunite aedade külastamine. Meenutan siinkohal, et meie eelmise suve reisirid Tõrvasse ja Endla Looduskaitsealale nägime imelisi aedu ja kohtusime fantastiliste inimestega – aiailu loojatega.

Aiandusseltsi juhatus kavandas 2022. aastaks järgmised tegevused.

- Hoogtööpäev Lohu tänava haljasalal **laupäeval, 30. aprillil algusega kell 9.00.**
- Kirna mõisa tulbiaia ja Jõeääre aiandustalu külastamine neljapäeval, **19. mail väljasõiduga kell 10.00**
- **Kolmapäeval, 15. juunil, väljasõiduga kell 9.00** algab ekskursioon Järvamaal asuvasse Toosikannu loomaparki ja külastame ka titekärude muuseumit Kärus.
- Päev pealinnas **21. juulil, väljasõiduga kell 8.00.** Külastame botaanikaaeda, teletorni, Maarjamäe Memoriaali ja muid objekte.
- Augustiekskursioon viib aiandushuvilisi Otepäele ja Pühajärve äärde. Väljasõit **17. augustil kell 8.00.**
- **29. septembril** sõidab pensionäride ühendus Lindora laadale. Aiandusseltsi rahvas on sellele väljasõidule samuti oodatud.

Kõikidest üritustest informeerime liikmeskonda üritusele eelneva kuu „Valla Teataja“ ja kuulutustega alevi infotahvliel.

Reisirid osalemiseks palume registreeruda Ülle Sarapiku ja Elve Saarma telefonidel 50 19 224 ja 55 643 193.

Loodame elamusterikast aiandusaastat!
Aiandusseltsi juhatus

Vändra Alevi Pensionäride Ühenduse hooaja plaanidest

Juba ongi käes kevad. Aeg on praegu kriisidest ärev, kuid nagu ütlevad psühholoogid ja terviseekspertid, et ennast selles ärevas maailmas mitte ära kaotada, tuleb säilitada terve mõistus ja rõõmustada selle üle, mis meil on hästi. See tähendab, et elame oma tavapärasel elul ja jätkame tegemistega, mis meid erksana hoiavad.

On aeg kokku võtta eelmine aasta ja panna paika uued plaanid. **2021. aastast kokkuvõtete tegemiseks kutsub juhatus kõiki liikmeid 28. aprillil üldkoosolekule.**

Juhatus esitab üldkoosolekule kinnitamiseks 2021. a. majandus-aasta aruande. Et koosolek oleks otsustusvõimeline, palume liikmete aktiivset osalemist. Peale koosolekut jätkame seltskonnaklubi „Elurõõm“ õhtuga.

Millised on meie selle aasta ettevõtmised?

Jätkuvad seltskonnaklubi õhtud, tegutseb tervisevõimlemise ring ja tantsurühm.

Tantsurühmaga saame ehk sel aastal toimuvast maakonna tantsupeost osa võtta (mis seni on edasi lükkunud).

Suvine reis on planeeritud 13.–14. juulil Haapsalu-Vormsi. Reisi edukaks kulgemiseks on tehtud broneeringud transpordile ja majutusele. Seetõttu on hiljemalt 1. juuliks vaja kokku saada reisinimekiri. Registreerimine saab olema kaupluses „Popi Kaubad“ Lea Tiismaa juures.

Mõned aastad on toimunud Paides festival „Hingelt noored“, kui see ka sellel aastal toimub, siis oleme plaani võtnud osalemise. Ühtlasi saame külastada Wittensteini ajakeskust. Toimumisaeg on olnud 5. augustil.

Kiidjärvel etendub lugu Ada Lundverist, piletid on 7. augustiks. Siin on küll ainus võimalus pilet saada, kui keegi peab sõidust loobuma.

28. oktoobril on soov sõita Lindora laadale, võimalusel külastada ka muid Peipsiääre huvitavaid kohti.

Teatrisse ja kontserdile otsime pileteid vastavalt soovidele jooksvalt.

Aasta lõpetame traditsiooniliselt koos Naisseltsi ja Aiandusseltsiga ühise jõulupeoga.

Ootame 60+ aktiivset osalemist meie üritustel, teretulnud on uued liikmed ja ettepanekud üritusteks.

Maimu Tui
juhatuse liige

EMAKEELEPÄEV

Vändra Gümnaasiumis

Emakeelepäeval, 14. märtsil heisati riigilipud, kirjutati Vikerraadio juhendamisel e-etteütlust ja korraldati kõikjal arvukalt keelega seotud üritusi. Vändra gümnaasiumis võis vaadata Mari-Liis Jaansonit korraldatud näitust „Emakeele õpikud läbi sajandi“. Eesti keele ja kirjanduse tundides viidi kõikides klassides läbi lugemismaratone, klassides tutvustati kooli almanahhe. Emakeelepäeva puhul oli kooli raamatukogu vaatamiseks-lugemiseks välja pannud kõik olemas olevad kooli almanahhid. Nende ajaloo tutvustamisel

tuli appi Mari Nuut. Õpilastel oli võimalus kogumikest otsida oma pereliikmete või tuttavate loodut ja tutvustada seda kaaslastele. Esimene kooli almanahh ilmus 60 aastat tagasi.

Iga õpilane pani oma ilusa käekirjaga kirja eesti keele kõige ilusama sõna. Väikesed värvilised paberilehekeseid sõnadega riputati kõigile vaatamiseks välja ja kõige ilusamaks osutus „ema“.

Kõik õppeained on kooliprogrammis olulised, kuid eesti keel on meie riigi ja kultuuri

kestmise alusvundamendis kõige olulisem. Eesti keele kõnelejad on maailmas nii väikene arv, et meie keelt võib nimetada lausa haldjakeeleks. Seepärast on ka emakeele õpetamisel ja õpetajatel väga suur vastutus ja oluline roll, et meie keel püsiks ja elaks elujõulisena edasi.

Emakeelepäeval tutvustati gümnaasiumis Sandra Hundi intervjuu ja Silvia Kangerti piltide vahendusel oma kooli eesti keele õpetajaid jalgutussaali videoekraanil ja kooli kodulehel. Toome need lood ka meie lehe veergudele.

Emakeeleõpetaja Anne Vahter on Vändra Gümnaasiumis töötanud eesti keele õpetajana 46 aastat. Selle aja jooksul on ta õpilaste parematest loometöödest aidanud kokku panna 2 kooli almanahhi, kolmas on koostamisel.

Üks ilus eestikeelne sõna?
RAHU

Tore mälestus Vändra Gümnaasiumist?
Ühel päeval ütles üks 7. klassi poiss: „Vanad õpetajad oskavad õpilasi hästi käsitseda.“ Küllap ta mõtles, et oskavad õpilastega hästi läbi saada.

Meeldejäävam raamat?
A. Kivirähk „Maailma otsas“.

Miks just eesti keele õpetaja? Mis ajendas seda õppima?
Kuna kartsin, et arstiteadus on minust palju targemate inimeste jaoks.

Küsis Sandra Hunt
Fotod Silvia Kangert
ja Öie Kuusk

ÕPILASED ON ISELOOMUSTANUD ÕPETAJA ANNET JÄRGMISELT:

- vanamoodne, kuid mõistlik ja temaga saab hästi järele mõelda kokku leppida, hinded paneb ka kiiresti välja, huumorisoonega;
- ta oskab hästi teemasid seletada ja tuua nende juurde näiteid päris elust;
- ta on väga tore, rahulik, abivalmis ja temaga on hea õppida;
- õpetaja on väga tore ja kui me teeme nalja, siis ta alati naerab ja oskab ise ka nalju teha;
- tal on väga naljakad ütlemised, hea huumor ja mis peamine, ta on väga hea õpetaja – range, aga õiglane ja alati õpilast soosiv;
- õpetaja on väga lõbus, oskab teema huvitavaks teha, seletab selgelt, väga tore, vahel kuri, huvitav, seltskondlik.
- Koolipere on väga õnnelik, et meil on selline õpetaja nagu Anne Vahter, täname tehtud töö eest ja palju tulevase põlvkonna hetki Vändra Gümnaasiumis.

Õpetaja Heli Buht on Vändra Gümnaasiumis töötanud eesti keele õpetajana 3 aastat

Üks ilus eestikeelne sõna?
RUKKILILL

Õpetaja Heli lisas: „Eesti keel on üleni ilus.“

Tore mälestus Vändra Gümnaasiumist?
Sügava mulje jättis viimane etlusevõistlus, kus õpilased esitasid J. Kaplinski luulet. Iga esitus oli imeilus ja isikupärane. Vändra koolis on toredad lapsed ja nende kirjutükkidest olen teada saanud, et meil on ka head õpetajad.

Meeldejäävam raamat?
Lapsena oli minu lemmik A. Lindgreni „Bullerby lapsed“, natukene suuremana avastasin A. A. Milne'i „Karupoeg Puhhi“ toreda maailma. Pragu meeldivad mulle näiteks Kristiina Ehini luuleraamatud.

Miks just eesti keele õpetaja? Mis ajendas seda õppima?
Ma arvan, et eesti keel valis minu välja. Õppisin algul Tartu Pedagoogilises koolis algklasside õpetajaks. Juba seal soovitas emakeeleõpetaja mul edasi õppida eesti keelt. Kui ülikooli astusin, tõstsin viimasel minutil dokumendid üle eesti keele ja kirjanduse erialale. Küllap sel hetkel jõudsin äratundmisele.

ÕPILASED ON ISELOOMUSTANUD ÕPETAJA HELI JÄRGMISELT:

- on vastutulelik ja mõistab õpilase muret;
- räägib õpilastega kui enda võrdsetega ning seetõttu ka tore rääkida temaga;
- ta on tohutult soe õpetaja, kes suudab tunnid muuta mitmekülseks ja tundides ei hakka peaaegu mitte kunagi igav, tuleb alati ja igas olukorras õpilasele vastu;
- õpetaja on tore, käisime koos klassiga mängimas bowlingut;
- õpetaja on väga tore, me korraldasime ühe korra tunnis väitluse (see oli väga tore), teeme erinevaid viktoriine jpm;
- meelelt tore ja abivalmis õpetaja, kõik võiks olla samasugused mõistvad;
- mind õpetavatest õpetajatest üks parimaid;
- ta aitab kogu aeg, kui ei oska, tore;
- väga heatahtlik ja heasüdamlik inimene, abivalmim õpetaja;
- õpetaja Heli on väga rahulik ja tore õpetaja ja õpetab hästi,
- õpetaja kuulab ja alati aitab, märkab muresid;
- õpetaja on lahke ja tore.
- Koolipere on väga õnnelik, et meil on selline õpetaja nagu Heli Buht, täname tehtud töö eest ja palju tulevase põlvkonna hetki Vändra Gümnaasiumis.

LAAT UKRAINA TOETAMISEKS

11. märtsil toimus 1.–3. klasside loovuspäeval laat, mille tulu otsustati annetada Ukraina heaks. Laadal sai osta nii oma tehtud küpsiseid kui ka meisterdatud asju. Ukrainat toetamise läbi Eesti Punase Risti.

Laada kogutulu oli 1104,46 eurot, see jagunes klasside vahel järgmiselt:

1. a klass	111,83 eurot;
1. b klass	177,17 eurot;
2. a klass	124,10 eurot;
2. b klass	257,36 eurot;
3. klass	434 eurot.

Isuäratavate ja vahvate piltide nägemiseks külasta meie Facebooki lehte.

Sandra Hunt
Ettevõtliku Kooli koordinaator
Vändra Gümnaasium

Pärnu-Jaagupi Põhikool osales rahvusvahelises projektis Rumeenias

7.-11. veebruaril viibisid Pärnu-Jaagupi Põhikooli õpetajad Abigail Kumel ja Meeli Tasane Rumeenias Brasov'is ERASMUS+ projekti kohtumisel („Kaasamise sünergia: synergy for inclusion“).

Projekti teema oli selleks korraks rääkida ja mõtestada, mis laadi kiusamisi üldse esineb. Miks on kiusamine üldse võimalik? Rääkisime laste õigustest ja nende õigustest lähtuvatest kohustustest.

Taaskohtumine partneritega oli väga meeliülendav. Peale saabumist Bukaresti viidi meid majutusse, kust edasi liikusime koos giidiga, kes meile tutvustas Bukaresti ajalugu ja tähtsamaid kohti. Ainus mõte kõike seda nähes oli, et olen ajas tagasi rännanud Eesti taasiseseisvumise aja algusesse. Teed ja hooned olid kulunud. Kultuuri ja vaatamisväärsuste poolest on Bukarest väga rikas. Küllastasime sealset teaduskeskust, kus saime osa põnevast Tesla elektriteemalisest tunnist. Eestis on teaduskeskused väga kaasaegsed ja kõrgelt arenenud IT-lahendustega. Bukaresti teaduskeskusest oli võimalik näha erinevaid tuttavaid atraktsioone just kõige lihtsamatest vahenditest: peeglist, kruvidest, traatidest, kettidest.

Teisel päeval sõitsime Bukarestist 200 km kaugusel Brasovi linna, kus toimus meie kahepäevane koolitus. Koolitajaks Silvia Patru (Project manager at Dominou

association, Edufor Craiova, Soroptimist International). Päevad möödusid väga kiiresti, koolitaja tundis oma valdkonda. Ta oli mänguline ja andis väga häid ideid õpilastega arutamiseks nende õigustest ja ka nende kohustustest, lähtudes kooli- ja küberkiusamisest. Palju oli meeskonnatööd ja häid draamaõpetuse kasutamise võimalusi.

Koolituse pauside ajal oli meie aeg sisustatud erinevate vaatamisväärsuste külastamisega. Brasovis küllastasime musta kirikut, Kõie tänavat, Dracula ja Peles lossi.

Projekti raames jagasid osalejad enda kooli poolt ette valmistatud õpetajate lapsepõlvemänge. Pärnu-Jaagupi kooli 3.-5. klassi õpilased, keda juhendasid Anneli Sassor, Aile Jaansalu, Signe Sume, Karina Kotkas ja Abigail Kumel, valmistasid ette mängud Hispaania koolilastele ja meil on võimalus ära õppida nende õpetajate lapsepõlvemängud.

Järgmisena on meil suur au vastu võtta projekti partnerid Pärnu-Jaagupi Põhikoolis vahemikus 16.-20.05.2022.

Meie projekti tegemisi saab jälgida cris.pjkool.ee lehel.

Abigail Kumel
Projekti koordinaator

Disainime köögiviljad lilledeks

Kevad on käes ja suur igatsus lilleilu järele pani Vändra naised porgandi- test, kartulitest, redistest ja suvikõrvitsast lilli valmistama. 25.-26. märtsil toimus Vändra Naisseltsi korraldatud fruktodisaini koolitus. Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskooli õpetaja Elli Vendla juhendamisel õppisime kõigepealt põhilisi võtteid, siis tegime ka ise oma esimesed söödavad lilled ja lehed valmis. Eks oleme ju ennegi peolaua vaagnaid proovinud rediste, tomatite ja muu rohelisega kaunistada, professionaali õpetused annavad aga hoopis uue taseme. Kes oleks võinud arvata, et köögiviljadest nii kauneid õisi saab voolida ja õunast lausa luige meis- terdada! Vilumus tuleb harjutades, aga kui nipid selged, vaja vaid fan- taasia tööle panna või koolitusel nähtud pilte meenutada. Teisel päeval asusime magustoite tegema. Neid magusaid tarretisi, kus imelised lilled sees, ei raatsi kuidagi ju ära süüa! Sellest esimesest reaktsioonist saab loodetavasti varsti üle, tuleb vaid rohkem harjutada ja teha. See koolitus oli väike pilguheit suurde toidukaunistamise maailma. Kes innustust sai, harjutab kodus edasi ja üllatab ka sõpru uudsete toidukingitustega.

Koolitusel osalenud
Marju Härma-Epäily

Taimede ja seemnete ostmise ABC

Kui mitte kõik, siis vähemalt paljud inimesed armastavad elusaid taimi ja kaunistavad nendega oma maja, rõdu või aiamaad. Ja kes ei tahaks istutada ja kasvatada värskeid ürte, kartuleid, maasikapõõsaid ja viljapuid, mis silmailu pakuvad ja hinge rõõmustavad! Niisiis tuletame meelde mõned reeglid.

Esiteks ostke ainult terveid taimi – nii säästate raha ja närve, mida taimehaiguste ja kahjurite vastu võitlemine kulu- tab. Teiseks valige taimed alati selle järgi, kuhu kavatsete need istutada. Vastasel juhul ei saa taim piisavalt valgust ega toitaineid, on stressis ja muutub vastuvõtlikumaks haiguste- kitajatele ja kahjuritele, mida tõmbavad ligi stressis taimedest erituvad ained.

Kolmandaks pole sugugi vähem oluline see, kust ja kuidas kavatsete taimi osta. Kõige usaldusväärsem on taime osta aianduskeskusest või puukoolist. Miks just sealt? Nii on ostjal võimalus taim ise üle vaadata ning veenduda, et visuaalsel vaatlusel ei ole märke kahjurite esinemisest või muudest kahjustustest. Seal tagatakse taimedele korralik hooldus ja sobivad tingimused, sest kaup peab ju pikaks ajaks atraktiiv- seks jääma. Kohalikes puukoolides kasvatatavad taimed on kohalike kliimatingimustega paremini kohanenud. Lisaks saab puukooli omanik nõu anda, kuidas valitud taimi õigesti istutada ja hooldada (väetada, kärpida). Enamik taimede tootmise ja müügi tegelevatest puukoolidest on kantud taimetervise registrisse ning nende tegevust kontrollivad regulaarselt Põllumajandus- ja toiduameti spetsialistid. Kont- rolli käigus kontrollitakse taimede vastavust kehtestatud fütosanitaarnõuetele.

Tasub teada, et Eestis kehtivad teatud taimeliikidele kind- lad fütosanitaarnõuded ja isegi impordipiirangud Euroopa Liidu piires.

Kui plaanite osta patogeeni *Erwinia amylovora* e vilja- puu-bakterpõletiku (lisainfo <https://pta.agri.ee/taimekah-justajad#viljapuu-bakterplet>) suhtes haavatavaid dekoratiiv- või viljataimi – õun (*Malus* sp.), pirn (*Pyrus* sp.), pihlakas (*Sorbus* sp.), viirpuu (*Crataegus* sp.), tuhkpuu (*Cotoneaster* sp.), toompihlakas (*Amelanchier* sp.), ebaküdoonia (*Chaeno- meles* sp.), küdoonia (*Cydonia* sp.), Davidi fotiinia (*Photinia davidiana*), villpööris (*Eriobotrya*), tuliastel (*Pyracantha*) –, siis need peavad vastama kaitseala nõuetele seoses pato- geeniga. Eestis on alates 2005. aastast selle taudi suhtes kaitsevööndi staatus ning taimi saab siia tuua ainult puh- vertsoonidest või samasugustest kaitsevöönditest (Soome,

Foto 1. Kaitsealale kohustuslik taimepass tõendab, et isti- kud pärinevad viljapuu-bakterpõletikust (*Erwinia amylo- vora*) vabastest piirkondadest ning Eestis toodetud istikute puhul kontrollitud tootmiskohtadest, kus on igal aastal viljapuu-bakterpõletiku määramiseks proovid võetud.

Läti, Leedu) nagu Eesti ise. Loetletud taimede müügil jae- müügipunktides tuleb neile kaasa anda taimepassid, millel on nende jaoks kohustuslik PZ-ERWIAM märgistus (vt foto 1). Kui märgistus puudub, siis on tegemist fütosanitaarnõuete rikkumisega, millest tuleks teatada Põllumajandus- ja toi- duametile e-posti teel taimetervis@pta.agri.ee.

Kui soovite kartulit kasvatada, on soovitatav osta istu- tusmaterjaliks sertifitseeritud seemnekartul. Aianduskesku- sed pakuvad üsna laias valikus erineva valmimisperioodiga kartulisorte alates varasest ja keskvalmivatest ning lõpetades hilistega. See on kvaliteetne sordile vastav istutusmaterjal, mis on vaba karantiinihaigustest ja kahjuritest. Kui ostate seemnekartuli, on garanteeritud suurem ja hea kvaliteediga saak. Seemnekartulit ostes tuleks tähelepanu pöörata pakendile kinnitatud etiketi olemasolule. See sisaldab sertifitseerimisand- meid ja taimepassi (vt foto 2). Tungivalt ei soovita kasutada istutusmaterjalina söögikartu- lit. See materjal võib olla naka- tunud viiruste või kahjuritega, mis võivad märkimisväärselt vähendada kartuli kvaliteeti ja saagikust, samuti nakatada teisi peremeeskultuure.

MIS TAHES Eestis või teistes ELi riikides toodetud taimede või seemnete ostmisel veebist tuleks tähelepanu pöörata taimepassi olemasolule, mis kinnitab, et taimed on tootnud registreeritud tootja, kelle üle teostatakse fütosani- taarjärelevalvet. Kui ostmisel ei esitata taimepassi, siis andke sellest teada, saates meili aadressile taimetervis@pta.gri.ee.

Kui hing ihkab eksootikat ja otsustate tellida taimeseem- neid või istutusmaterjali interneti kaudu väljastpoolt ELi, peaksite arvestama, et kõigil ELi imporditavatel taimedel ja seemnetel peab olema fütosanitaarsertifikaat. Seoses Brexitiga laieneb see nõue ka Ühendkuningriigist impor- ditud taimedele ja seemnetele. Fütosanitaarsertifikaadi väl- jastab taimse materjali päritolumaa fütosanitaartenistus. See kinnitab vastavust ELi fütosanitaarnõuetele. Samuti on olemas nimekiri taimsest produktsioonist, mida on keelatud kolmandatest riikidest ELi importida. Nõutud fütosanitaarsertifikaadi puudumisel või ELi impordikeelu puhul saadetakse tellitud taimed, samuti seemneid või taimi sisaldavad postisaadetised tagasi või hävitatakse.

Vanasõna ütleb, et parem karta, kui kahetseda. Karan- tiinsete kahjurite asjus võib seda võtta sõna-sõnalt, sest olukorra tõsidusest saad aru alles siis, kui on vaja tegeleda tagajärgede likvideerimisega.

Huvipakkuva taimse toodangu kohta täpse info saami- seks soovitame pöörduda Põllumajandus- ja toiduameti spetsialistide poole (www.pta.agri.ee) või kirjutada e-posti aadressil pta@pta.agri.ee või taimetervis@pta.agri.ee.

Maria Brizmer,

Põllumajandus- ja toiduameti taimetervise ja paljundus- materjali osakonna peaspetsialist

Mida teha, kui unustasid oma Swedbanki pangakaardi PIN-koodi või internetipanga kasutajatunnuse?

Arvestades koodide ja salasõnade hulka, mida erinevate tee- nuste tarvis kasutame, on inimlik, kui mõne neist aeg-ajalt ära unustame.

Swedbanki eraiskute kaartide valdkonnajuht Kaari Aasrand ja Nõustamiskeskuse juht Kadri Jõhvikas selgitavad, mida teha, kui oled unustanud oma pangakaardi PIN-koodi või internetipanga kasutajatunnuse.

KUI OLED UNUSTANUD OMA PANGAKAARDI PIN-KOODI
Kahjuks või õnneks teab kaardi PIN-koodi ainult selle omanik. See- tõttu ei ole võimalik lihtsalt panka helistada ning näiteks oma nime ja isikukoodi põhjal PIN-koodi meeldetuletust küsida. Küll aga saad ununenud PIN-koodi Swedbanki äpist piiramatult arv kordi järele vaadata.

Iga kord, kui soovid äpis oma PIN-koodi näha, tuleb Sul vaid sobiva autentimisvahendi (Smart-ID, Mobiil-ID, PIN-kalkulaator) abil isikutuvastus läbida, pärast mida kuvatakse Sulle Sinu pangakaardi PIN-kood. Kui Sul ei õnnestu 30 sekundi jooksul kood meelde jätta, tuleb isikutuvastuse protsess uuesti ette võtta. Seejuures on äär- miselt oluline hoolitseda oma andmete turvalisuse eest ja jälgida, et keegi teine Sinu PIN-koodi ei näeks.

„Võimalus äpist PIN-koodi meelde tuletada ei vähenda mitte ainult ebamugavaid olukordi, kus inimene ei saa PIN-koodi unu- nemise tõttu ostu eest tasuda, vaid soodustab ka jätkusuutlikumat ressurside kasutust,“ selgitas Kaari Aasrand.

Kui aga Sinu praegune PIN-kood on liiga keeruline, mistõttu kipud seda tihti unustama, saad koodi mugavalt muuta Sulle sobivas Swedbanki pangaautomaadis.

KUI OLED UNUSTANUD OMA INTERNETIPANGA KASUTAJATUNNUSE

„Kui Sa soovid minna oma internetipanka ning kasutajatunnust sisestades tuleb lehel ette teavitust, et sisestatud andmetes on viga, tasub kontrollida, kas sisestasid kõik andmed nii, nagu vaja. Mõni- kord ei olegi probleem ununenud kasutajatunnuses, vaid selles, et arvutil on midagi kogemata muudetud. Näiteks võib juhtuda, et klaviatuuril on kogemata CapsLock ehk ainult suurtähtedes kirju- tamise võimalus sisse lülitatud või on kogemata muudetud arvuti sisendi keelt,“ selgitas Kadri Jõhvikas.

Kui internetipanga kasutajatunnus on siiski ununenud, palume saata digiavalduse aadressile info@swedbank.ee või pöörduma meie pangaesindusse, pärast mida väljastame Sulle uue kasutajatunnuse.

Karin Laurima
meediajuht

PÄÄSTEAMET

- 26. veebruaril kell 19.02 teatati, et Põhja-Pärnumaal Sohlu külas on purunenud kõrgepingeliin maha kukkunud ja säriseb. Päästjad valvasid elektrikute tulekuni ohuala.
- 4. märtsil kell 19.42 teatati, et Tootsi alevis Kesk tänaval karjub inimene korteris appi. Päästjad sisenesid akna kaudu ja leidsid põrandalt abitu eaka naisterahva, kes kiirabiautosse transporditi.
- 15. märtsil kell 16.45 teatati, et Põhja-Pärnumaa vallas Rahnoja külas on Pärnu jões vigastatud põder. Kahjuks loom uppis. Pääst- jad tõmbasid põdra korjuse päästeridvaga kaldale. Sellega tege- lesid edasi kohalikud jahimehed ja keskkonnaameti inspektor.

KEVAD ÕUES, SÜGIS SÜDAMES

Inimese elurada võib sageli kulgeda üpriski keeruliselt. See võib mõjuda igale inimesele küllaltki erinevalt ja määravalt. Toon vaid ühe näite. Noort meest on tabanud rasked saatuselöögid. Lühikese ajaga on ta lahutanud abikaasast, surm on viinud kalli ema, töökohaga tuli hüvasti jätta. Seega erinevad negatiivsed saatuse- ja elulöögid. Siit tuleneb nüüd see tähtis otsus – kui- das inimene reageerib. See oleneb ainult inimesest endast. Osa meist sirutab käe kangema kraami järele, tugevamad aga murravad saatuse piike nii ise kui sõprade abiga. Seega - tuleb selg sirgeks ajada ja lasta targata kevadel nii õues kui südames. Nii võidab lõpuks inimene ise ja ka kaaslastel on kergem.

Esmapiigul võiks arvata, et sündmused Ukrainas ei puuduta meid. Selline arvamus on aga vale. Nii palju kui on inimesi, on ka erinevaid arvamusi. Valdavalt mõistetakse aga hukka vene pool käitumine. Paljudele vanemaealistele meenub punaste sõdalaste käitumine meie riigis. Loomulikult ei saa kõiki aegu samastada, aga füüsiline terror ja jõu kasutamine teiste suh- tes on valdavale osale ühiskonnaliikmetele vastukäiv tegevus. Seega - ei vägivallale teise riigi suhtes, arutelud läbirääkimiste laua ääres oleksid mõistlikud.

Henn Lahesaare

Memento liikmed koos vallavanem Rein Kontusega 25. märtsil Vändra Mälestushiies.

Foto Martin Sempelson

Mälestushiies meenutati märtsiküüditamise ohvreid

25. märtsil möödus 73 aastat Nõukogude okupatsioonivõimu massikuriteost, mil Eestist küüditati Siberisse üle 20 000 inimese.

Tundub uskumatu, et oleme jõudnud taas aega, kus 21. sajandil tapetakse ja küüditatakse inimesi Euroopa südames. Inimene, kes peaks olema justkui ülim väärtus, jääb selles maailma ümberkorraldamise tuhinas alati hammasrataste vahele.

Vändra Mälestushiies kogunesid alevi ja ümbruskonna Memento liikmed, et meenutada oma pere teekonda külmale maale, seal veedetud aega ja hukkunud lähedasi. Mälestati inimesi, kes viidi Eestist 1949. aastal ja puhkavad Irkutski, Omski, Novosibirski ja Krasnojarski sageli nimetutes haudades ning mujal Venemaa avarustes.

Heaks tavaks on kujunenud, et nii märtsi- kui juuniküüditamise aastapäeval avaldavad alevi mälestushiies oma lugupidamist raske teekonna läbinud kaasmaalastele vallavanem ja kultuurimaja töötajad. Koos süüdatakse mälestuskivide jalamitele küünlad ja asetatakse lilled ohvrite mälestuseks.

Õie Kuusk

Milleks leeri

Kõigile on ju hästi teada, et valguses käia on alati parem kui pimeduses. Parema ja kindlama. Päikese valgus, kuu ja tähtede valgus, elektritulede sära või küünalde valgus, mis on pidulik ja püha. Valgus on elu. Elu on valgus. Jumal oma kolmainuses on valguseks meie eluteel. Jeesus Kristus on see, kes viib meid igavesse ellu Jumalas.

Jeesuslapsest on käibel ilus legend: väike Jeesus oli teiste lastega koos mängimas, vooliti savist linnukesi. Igaüks voolis, nagu oskas. Seal nad seisid üksteise kõrval maas, mis neist ikka muud oodata. Aga kui Jeesus oma linde voolis, juhtus ime – need tõusid lendu!

Legendid jäävad legendideks ka siis, kui nad on ilusad. Nende tõepärasust ei saa kontrollida. Ometigi on koos selle legendiga käibel läbitunnetatud tõde: Jumal on ainus, kes loob elu ja suudab uuendada ka meie elu.

Uuendatud elu – kuidas me selle leiame? Nelipühist alates on Püha Vaimu valatud uskliku inimese peale. Koguduse osadusse võtmine toimub läbi ristimise sakramendi, milles ristitu saab osa Jumala armust. Ristimise läbi saab Jumalast kaugel olijast pühade kaaskodanik – Jumala laps. Ristimine ei ole ainult välispidine toiming, vaid selles olev välispidisus toetub kaalukamale ja nähtamatule osale, mis jääb meid mõjutama. Jumala sõna kutsub Püha Vaimu mõjul esile meeelparanduse. Oma usku sõnadega tunnistada on alati kergem, kui usus püsida, kuna meie vaimulik elu ei püsi kogu aeg ühel joonel. Kui me pärast ristimist ja konfirmatsiooni (leerikursust) kogudusega liitudes unustame kuulata Jumala sõna, ei käi kirikus või koguduse osaduses ega leia vajalikku olevat pühakirja, siis ei püsi me ka usus, vaid kaldume sinna poole, kuhu elutorm meid tõukab. Hoidku Jumal meid sellele teele sattumast.

Ja ometigi, kui ka midagi sellist peaks juhtuma, on meeelparanduse ja oma eksimuste andekspalumisega kaudu olemas tagasitee osadusse Jumalaga. Meeleparandusega kaasneb tavaliselt südametunnistuse meeldetuletus ja sellest tulenev süüdiolamise tunne. Vajame julgust teha esimene samm taevase Isa poole, siis astub tema meile kaks sammu vastu.

Jumala sõnast lähtuv lootus ja rahu ei ole mõeldud väljavalituile, vaid kõigile, teiste sõnadega – nii kaugel, kui ka lähedal olijatele. Mitte ainult neile, kes on juba täna kiriku liikmed, vaid ka neile, kes saavad seda olema tulevikus. Jumala sõna on seesama kõigile. Apostel Paulus kinnitab Rooma kogudusele: „Jeesuse Kristuse läbi oleme usus saanud ligipääsu sellele armule, milles me seisame. Kuna oleme saanud õigeks

usust, on meil rahu Jumalaga.“ Selle usu kaudu on meil alati õigus tulla oma kiriku altari kui kõige pühama paiga ette, kus oleme kord andnud leeritootuse ja kus tahame seda ikka ja jälle kinnitada.

Kes on kordki Jumala altari ees seisnud ja oma elu Tema kätte usaldanud, ei ole enam võõras. Ta võib olla kui kadunud poeg, aga ei ole võõras, sest teda oodatakse. Sind ja mind oodatakse Isakojas, kus meile on Tema armust valmistatud kosutav pidusöök ja uued riided.

Me ei pea jääma tänavatele ja teedele, sinna, kus seistakse küünle ja hammastega oma õiguste eest, vaid saame kutse tulla suurele pidusöömaajale. Me oleme kutsutud Jumala laste osadusse. Jumala lapsed moodustavad Tema koguduse, kristliku kiriku ja pühade osaduse, kus teineteist kantakse palves Jumala ette, Tema peab viimselt hoolt meie eest.

Sind võidakse välja jätta mõnest sõpruskonnast, sult võidakse ära võtta töö, sulle võidakse ülekohtuselt liiga teha ja ometigi ei tähenda see midagi, võrreldes sellega, kui keegi ei kanna sind enam palvetes Jumala ette, kui sul pole osadust oma Issandaga. Osadus Jumalaga ja seeläbi ka Temasse uskuva kogudusega loob sinu elule kindla aluse. Selle aluse on rajanud Jeesus Kristus ja see alus ei kõigu.

Hea on seista kindlal alusel, kus püsimine või mittepüsimine ei sõltu niivõrd meist kui alusest, kelleks on Kristuses rajatud nurgakivi. Nii meie usklikud eisiad, meie ise kui ka meie lapsed ehitavad samale alusele. See on alus, millele paljud küll komistavad, aga teised ehitavad. See ei ole mitte ainult meie elu nurgakivi, vaid ka viimane päskivi, mis asetatakse kohale siis, kui kõik on saanud valmis.

Ka täna kestab Jumala vaimse templi, Kristuse koguduse ehitustöö. Me ei seisa selle suhtes kuskil väljaspool, vaid oleme protsessi osalised. Kivideks, mis saavad hoonesse seatud, oleme meie. Meist igaühel on selles hoones oma koht ja ülesanne, kus ta saab teistele toeks ja julgustuseks olla, aga selle hoonest rajaja on Jumal. Ainuüksi Tema, mitte meie pärast püsib üks püha kristlik kirik kuni Kristuse taastulekuni.

Kutsun kõiki, kes on huvitatud Jumala lasteks saamisest, leerikursusele!

Leeris käinutel on võimalus sõlmida abielu kirikus ja ristida oma lapsi.

Leerisooviga pöörduda õpetaja poole telefonil 5396 0574.

**Õnnistust ja rahu soovides
õpetaja Ants Kivilo**

Lahkelt lahku...

Partnerlussuhte lõpp esitab vanematele väljakutse luua üksteisega teistsugune suhe. Kuigi endine abikaasa või elukaaslane ei ole enam partner püsisuhtes, on ta endiselt tähtis ja asendamatu vanem lapsele. Tihti pöörduvad lapsevanemad lapsega seotud vaidluste lahendamiseks kohtusse, kuid praktika näitab, et kohtumenetluse käigus kipuvad vanad pinged pigem süvenema. Aina enam soovitatakse vaidluste korral pöörduda just perelepitaja juurde.

Alates 2021. aasta septembrist alustas Sotsiaalkindlustusamet riikliku perelepitusteenuse pilootprojektiga, mille raames on lapsevanematel võimalus saada tasuta perelepitusteenust. Pilootprojekti eesmärgiks on nii teadlikkuse tõstmine perelepitusteenusest kui ka ettevalmistus riikliku perelepitussüsteemi jõustumiseks **1. septembril 2022. a.** Perelepitusteenust osutavad superviseeritavad perelepitajad, kes on lõpetamas väljaõpet riiklikul perelepituse aluskoolitusel.

Kui seni on suur osa lapsevanemate erimeelsuste lahendamisel jäänud omavalitsuse lastekaitsetöötaja õlgadele, siis nüüd on võimalus suunata pered pilootprojekti osaleva professionaalse perelepitaja vastuvõtule. Teenuse saamiseks tuleb pöörduda kohaliku omavalitsuse lastekaitsetöötaja poole, kes suunab juba edasi perelepitaja vastuvõtule. Samuti võivad teenuse saamiseks pöörduda meie poole ka lapsevanemad ise ilma kohaliku omavalitsuse suunamiseta.

Perelepituse eesmärk ei ole lepitada või taas ühendada lahku läinud abikaasasid või elukaaslasid, vaid vanemlussuhte raames last säästva koostöö otsimine. **Perelepitusteenus on mõeldud ühise alaealise lapse või laste lahku läinud või lahkuminevatele lapsevanematele, kel ei ole õnnestunud kokku leppida lapse elukorralduslikes küsimustes (näiteks lapse tulevane elukoht, vanema-lapse vaheline suhtluskord, ülalpidamine ja teised lapse kasvatamisega seotud küsimused).** Perelepituse eeliseks on, et see on kiire, soodne, vaimset tervist säästev ning lapse heaolu arvestav meetod.

Perelepituse oodatakse neid lapsevanemaid, kes on lahku läinud või lahku minemas, kuid endise kaaslasega ei õnnestu koostöö alaealise lapse (või laste) elukorralduslikes küsimustes. Perelepitus on vabatahtlik teenus, kus peavad koos osalema mõlemad lapsevanemad. Seega peab initsiatiiv ning tahe koostööks olema mõlemal lapsevanemal. Vanematelt ootame valmidust vaadata tulevikku, leppida kokku pere uus elukorraldus ühiste laste huvides. Tuleb meele pidada, et juhul kui vanemad lähevad lahku, lõpeb nende paarisuhe – vanemlussuhe aga jätkub, sest laps vajab endiselt mõlema vanema tuge.

PERELEPITUSE MEELESPEA

- Perelepitus on vabatahtlik.
- Perelepitus on lapsevanematele kiirem, soodsam, vaimset tervist säästvam ning lapse heaolu paremini arvestav meetod, mille raames sõlmitud vanematevahelised kokkulepped on efektiivsemad kui kohtumenetluses.
- Vanemad on võrdsed ning nad otsivad lapsele parimat võimalikku lahendust ise.
- Perelepitaja on neutraalne vahendaja, kellel on professionaalsed teadmised ja vastav väljaõpe.
- Perelepitus ei sobi vägivaldsete suhete korral, sest lapsevanemad ei ole sellisel juhul võrdsed osapooled. Täpsustamiseks ja endale sobiva teenuse leidmiseks helista koordinaatorile.
- Perelepitus pakub võimalust teha kokkuleppeid kohtuväliselt ja jääda toetavateks lapsevanemateks ka peale lahkuminekut.

KUHU PÖÖRDUDA PERELEPITUSTEENUSE SAAMISEKS?

Perelepitusteenusele saab pöörduda kirjutades e-posti aadressil

perelepitus@sotsiaalkindlustusamet.ee.

Võta ühendust meie teenuse koordinaatoritega:

Liilia Mänd 58862296 liilia.mand@sotsiaalkindlustusamet.ee eesti ja vene keel

Anna Vorobjova 53097229 anna.vorobjova@sotsiaalkindlustusamet.ee eesti, vene ja inglise keel

Jekaterina Link 53230604 jekaterina.link@sotsiaalkindlustusamet.ee eesti ja vene keel

Sigrit Tammiste 59189130 sigrit.tammiste@sotsiaalkindlustusamet.ee eesti, inglise ja vene keel

Kätlin Ojaments 53233957 katlin.ojaments@sotsiaalkindlustusamet.ee eesti ja inglise keel

Perelepituse või rahumeelse vanemluse kohta leiad rohkem infot Facebooki lehel „Riiklik Perelepitusteenus“ või <https://sotsiaalkindlustusamet.ee/et/riiklik-perelepitusteenus>.

*Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) ja Norra perioodi 2014–2021 finantsmehhanismide programm „Kohalik areng ja vaesuse vähendamine“ (Local Development and Poverty Reduction).

Meriliis Merevits võistlustel.

Tule Suuretammele ratsutama!

Milline on ratsutamise kasutegur: kas liigub hobune või on ratsanikul ka mingi kasu?

Ratsutamine on sobilik päevaseks liikumiseks. Ratsutamine võib mõnikord olla üllatavalt intensiivne ja peale selle pakub muid hobustega seotud tegevusi. Enne trenni hobuse valmispanek ja peale trenni lahti võtmine, koplust toomine ja viimine. Ka need tegevused toetavad liikumist. Liikumissoovitused (Tervise Arengu Instituudi lehel):

- Lapsed ja noorukid peaksid aktiivselt liikuma vähemalt 60 minutit päevas
- Täiskasvanud, sealhulgas eakad, peaksid iga nädal aktiivselt liikuma 150 minutit keskmise intensiivsusega või 75 minutit kõrge intensiivsusega
- Soovitav on nädalane koormus jagada ühtlaselt, näiteks viiel päeval nädalas keskmise
- intensiivsusega vähemalt 30 minutit või kolmel päeval nädalas kõrge intensiivsusega vähemalt 25 minutit
- Vajaliku liikumishulga võib kokku koguda vähemalt 10-minutist järjepanu kestvate tegevustena

- Keskmise intensiivsusega liikumise soovituslik (tervist toetav) optimaalne maht on 300 minutit nädalas
- Kõigil inimestel on soovitatav vähendada istumisaega

Lapsed ja noored teevad asju lihtsalt, heast tujust, aga need täiskasvanud, nemad tahavad olla tõsised, ratsionaalsed ja loomulikult peab kõik olema kasulik. Sellel kuul keskendume ratsutamise kasulikkusele. Ja muidugi, kui tahad seda kõike rakendada, siis tule lihtsalt trenni. Trenniajad leiad FB: „Suuretamme ratsatall“ ja kui seal endale sobivat aega ei leia, siis lepi kokku individuaalne treeningtund.

Mõned viskavad nalja, et mis trenn see ratsutamine ka on, hobune ju liigub. Need, kes ratsutavad, nemad teavad küll, kuidas see trenn võib võhmale võtta ja higiseks ajada. Ja muidugi, parim valu on ikka lihasvalu, mida esimesed ratsutamistunnid kindlalt kingivad.

Maila Kukk
Vändra, Suuretamme ratsatall
Tel 56613566

Kriisiks valmistumine toob meelerahu

Kriisi korral on kõige olulisem, et inimesed oleksid selleks hästi valmistunud – kodus on olemas varud ning läbi on mõeldud kriisiolukorras tegutsemise plaanid. Kui tegevused on aegsasti läbi mõeldud ja varude eest hoolt kantud, saabub ka meelekindlus, et kriisi korral on iseseisev toimetulek mõneks ajaks tagatud.

Kõige paremini on kriisideks valmistunud Lääne- ja Lõuna-Eesti elanikud. Nendes piirkondades võimutsevad mitmel korral aastas tormid, mis viivad ära elektri ja tekitavad ka muud pahandust. Kõige haavatavamad on kriisi korral linnaelanikud ning ennekõike kortermajades elavad inimesed. Lisaks on kehvem valmisolek muukeelsetel ning 65-aastastel ja vanematel Eesti elanikel. **Mida suurem on kriis, seda rohkem võtab abi kohalejõudmine aega.**

Kõik kriisideks valmistumiseks vajalikud juhised leiab veebilehtedel **kriis.ee**, **olevalmis.ee** ja **rescue.ee**. Lisaks on hea laadida endale alla **Naiskodukaitse loodud rakendus „Ole valmis!“**

KODUS PEAVAD OLEMA VÄHEMALT SEITSME PÄEVA VARUD

Eestile ei ole täna otsest sõjalist ohtu. Venemaa sõjalise agressiooniga Ukraina vastu kaasnevad sellegipoolest mõjud kogu Euroopale, sealhulgas Eestile. Esineda võib näiteks elektrikatkestusi või küberrünakuid, teisisõnu tavalise elukorralduse häirimist. Seetõttu saab igaüks end ette valmistada, vaadates üle oma küberkäitumise, hoides kodus seitsme päeva kriisivaru ning autol kütusepaagi täis. Läbi tasub mõelda alternatiivsed sidevahendid ja valgusallikad ning muretseda matkapriimus või gaasigrill, et varutud toiduaineid ka valmistada saaks. Ükski inimene ei saa hakkama ka veeta, mistõttu peaks vee varumisel lähtuma teadmisest, et inimene vajab kolm liitrit vett päevas (kaks liitrit joomiseks ning üks toiduvalmistamiseks) ehk 21 liitrit nädalas.

VARJUMINE

Varjumise vajadus tekib juhul, kui ohu korral inimeste evakueerimine ei ole kas võimalik või otstarbekas. Varjumine võib olla vajalik ennekõike rünnaku korral relvakonfliktis, aga ka näiteks radioaktiivse saaste, laiaulatusliku loodusõnnetuse või mõne muu sündmuse korral, mil piirkond muutub ajutiselt elamiskõlbmatuks. Tasub läbi mõelda, mida pereliikmed vajavad, et kodust eemal olles hakkama saada, sest õnnetuse korral pakkimiseks aega ei jää.

Kui ametiasutused on andnud käsu varjuda ning inimene juba on kusagil hoones – kodus, koolis, tööl või kas või poes –, siis tuleb sinna jääda. Eemale tuleb hoida akendest ja rõdudest ning kuulata edasisi suuniseid.

Juhul, kui ollakse näiteks tänaval, siis on Eestis ehitisi, kuhu võib vajadusel peitu minna. Varjendiks sobib rajatis, mis on (soovitavalt) betoonist, maa all ja ilma akendeta – näiteks maa-alune parkla või tunnel. Enda läheduses tuleb hoida mobiiltelefon koos laadijaga, et saada edasisi juhiseid. Käepärast tasub hoida laetud akupank.

KA KORTERIÜHISTUD PEAVAD OLEMA KRIISIDEKS VALMIS

Et võimalikult hästi kriisidega toime tulla, peab igal korteriühistul olema plaan, kuidas käituda ja mida teha, kui elamus katkeb veeteenus, kaugküte või elekter.

MILLELE TÄHELEPANU PÖÖRATA

- Kas maja kõik elanikud saavad kriisi korral ise hakkama või on ühistu tasemel kokku lepitud abivajavate elanike abistamine? Ühistu liikmetel on olemas omavahelised kontaktid ning juhtidel teada teenuse osutajate ja omavalitsuse kontaktid, kuhu probleemi korral helistada.
- Igasuguste sõlmpunktide juurdepääsude võtmed olgu erinevatel inimestel, mitte ainult ühel
- Uste, väravate, tõkkepuude jms avamine elektrikatkestuse korral – need peaksid olema avatavad ka mehaaniliselt. Samamoodi peaks muid tehnoseadmeid (signalisatsioon, küte, konditsioneer vms) saama katkestuse korral manuaalselt juhtida.
- Kui majas on lift, siis varustada see juhendiga, mida teha lifti ootamatul seiskumisel.
- Kaugküttesüsteem jätkab enamasti elektrikatkestuse korral toimimist, kuid soojus ei jõua trassidest majja. Mõelge läbi, kas teie maja vajab elektrikatkestuse korral generaatorit.
- Pikemaajaliste vee- ja kanalisatsioonikatkestuste puhuks saab vajadusel tellida välikäimlaid ja vee-mahuteid.
- Ühistul on mõistlik koguda infot, millistel elanikel on võimalus minna ajutiselt mujale elama. Samamoodi tasub kaardistada majaelanikud, kes iseseisvalt lahkuda ei suuda ning vajavad selleks abi. Nendest tasub ka omavalitsusele teada anda.

SEITSME PÄEVA SOOVITUSLIK VARU:

Joogivesi

2 liitrit inimese kohta ööpäevas, lisaks 1 liiter inimese kohta ööpäevas toidu valmistamiseks

Toit

Pool varudest ei tohiks vajada valmistamist

- Konservid ja pakisupid
- Pähtlid, kuivatatud puuviljad
- Kuivikud, küpsised, maiustused, müslibatoonid, mesi
- Vajadusel beebitoit

Esmaabivahendid

- Esmaabivahendite komplekt

Hügieenitarbed

- Seep
 - Desinfitseerimisvahend
 - Tualettpaber
 - Pabersalvrätid
 - Niisked puhastuslapid
 - Suured prügikotid (50 l)
- Valgusallikad**
- Taskulamp ja varupatareid / päikesepatarei või dünamoga töötav taskulamp
 - Patareitoitel lamp või latern ja varupatareid / petrooleumilamp koos lambiõliga
 - Tormilatern
 - Künlad ja tikud
- Raadio**
- Patareitoitel raadio ja patareid mitmeks kasutuskoraks / päikesepatarei või dünamoga raadio
- Tööriistad**
- Nuga ja käärid
 - Kleeplint ja kile
- Söögiriistad**
- Ühekordsed toidunõud
 - Konservivajaja

Ravimid

- Retseptiravimid
- Valuvaigistid
- Palavikualandajad
- Allergiavastased ravimid
- Seedehäirete ravimid
- Põletusvastane vahend
- Külmetusvastased ravimid

Küttematerjal

- Vedelkütus
- Gaas
- Küttepuud

Akupank

- Akupank mobiilsete seadmete laadimiseks

Muu vajalik

- Sularaha pere vajaduste katmiseks ühe nädala jooksul
- Mask hingamisteede kaitseks (näiteks tolumumask)
- Tulekustuti ja -tekk
- Autokütus
- Vajadusel lemmikloomatoit ja lemmiku ravimid

Olulised telefoninumbriid

- Hädaabinumber112
- Riigiinfo telefon 1247
- Perearsti nõuandetelefon 1220
- Elektrilevi rikketelefon 1343
- Maanteeinfo 1510

Olulised veebileheküljed

- Kriis.ee
- Olevalmis.ee ja rakendus „Ole valmis!“
- Rescue.ee

Kuidas helistada hädaabinumbrile, kui operaatoril pole levi?

- Tee SIM-kaart telefonis mitteaktiivseks. Nuppudega telefonist võta lihtsalt SIM-kaart välja ja helista seejärel 112.
- Nutitelefon tuleb taaskäivitada ja jätta seejärel SIM-kaardi PIN-kood sisestamata ning helistada 112. Pärast hädaabikõnet aktiveeri SIM-kaart uuesti. Vaid aktiveeritud SIM-kaardi korral saab päästekorraldaja levi olemasolul Sulle tagasi helistada, kui selleks tekib vajadus.
- Kui igasugune telefonside puudub, mine abi kutsuma lähimasse päästekomandosse, politseijaoskonda, kiirabi baasi või haigla erakorralise meditsiini osakonda.

Vändra Konsumi ehitustööd käivad täie hooga

Vändra Konsumi ehitustöödega käisid tutvumas esindajad alevivalitsusest ja volikogust. Ülevaatusel teostasid projektijuht Olev Jõerand, alevivanem Rein Kontus, abivallavanem Jaanus Rahula, volikogu esindaja Ralf-Henry Kaas ja projektijuhi abi Marko Miiter.

Ehitustööd jätkuvad suure hooga ning ilmataat soosib meie ehitust igati. Püsime jätkuvalt ajagraafikus!

Kõik suuremad eeltööd on teostatud ja alustatud on katuse ja fassaaditöödega. Uus juurde ehitatud osa on valmis ja käivad sisetööd.

Paigaldatud on pörandakütte torustik, mis tagab tulevikus sooja kaupluse!

Pörand betoneeritakse ja lähiajal toimuvad plaatimistööd!

Gersti Kont Vändra
TÜ juhatuse esimees

Seoses sõjaolukorraga Ukrainas on Coop Eesti otsustanud ulatada abikäe ning toetada Ukrainat rahaliselt. Coop Vändra on otsustanud toetada Ukraina inimesi omalt poolt 5000 euroga.

Olukord Ukrainas on keeruline, kurb ja iga abikäsi väga vajalik! Igaüks meist saab aidata. Iga väike panus loeb.

Aitame, märkame ja hoolime!

Gersti Kont
Vändra TÜ juhatuse esimees

Kuhjaga säravaid medaleid maadlejatele

Andreas Välja
Prantsusmaa turniiri
võitjana kõrgeimal
pjeestaali astmel.

U15 EMV kreeka-rooma
maadluses parimate klubide
autasustamine: 1. koht MK
Aberg, 2. koht MK Nelson ja
3. koht Vändra "Suure Karu
Pojad").

Vändra maadlusklubi oma koosseisu ja
kaasaalajatega U15 Eesti meistrivõistlustel.

Noormaadlejad Tallinnas Kristjan
Palusalu MÄV-il: Steven Kaplur, tree-
ner Miiko Mägisalu, Oskar Perner,
Hendri Vesper, Delisia Pert, Jasper
Jürimäe, Ketriin Saks, Romek Tiismaa,
Mikkel Pajumäe ja Lukas Perner.

19. märtsil toimusid U15 vanuseklassis Eesti meistrivõistlused kreeka-rooma, vaba- ja naistemaadluses Paikusel. Kreeka-rooma maadluses saavutas Eesti meistritiitli Andreas Välja kehakaalus -75 kg. Hõbemedalid said kaela Kened Mägisalu (-62 kg) ja Hendri Vesper (-48 kg). Lukas Perner (-62 kg) saavutas 6. koha, Pert Nikolajev (-44 kg) 7. koha ja Mikkel Pajumäe (-38 kg) 8. koha. Vabamaadluses saavutas hõbemedali Hendri Vesper ning pronksile maadles end Kened Mägisalu. Lukas Perner saavutas 5. koha ning Pert Nikolajev ja Mikkel Pajumäe 8. kohad. Naistemaadluses saavutas Kädi Killomets 6. koha.

12. märtsil osalesid Andreas Välja (-75 kg) ja Kened Mägisalu (-62 kg) Prantsusmaal Pariisi lähedal Rosny-Sous Bois'is maadlusturniiril, kus Andreas saavutas 1. koha ning Kened 5. koha.

Samal päeval osalesid teised noored Tallinnas Kristjan Palusalu MÄV-i noorteturniiril. Naistemaadluses: Delisia Pert 6. koht ja Ketriin Saks 4. koht. Kreeka-rooma maadluses saavutas 2. koha Lukas Perner ja 3. koha Steven Kaplur. 4. koha saavutas Oskar Perner. viiendaks maadlesid end Jasper Jürimäe ja Hendri Vesper. Romek Tiismaa oli 8. ning Mikkel Pajumäe 10.

26. veebruaril toimus Põltsamaal Balti karikaturniiri 3. etapp. Andreas Välja saavutas kehakaalus -75 kg 1. koha.

19. veebruaril toimus Valgas Valga lahtine turniir, kus Andreas Välja saavutas taaskord 1. koha, kolmandatele kohtadele maadlesid end Andero Välja ja Mikkel Pajumäe. Jasper Jürimäe. Pert Nikolajev ja Romek Tiismaa maadlesid end viiendatele kohtadele. Lukas Perner saavutas 7. koha.

MTÜ Suure Karu Pojad
Treener Mario Mägisalu

KINO Vändra Kultuurimajas

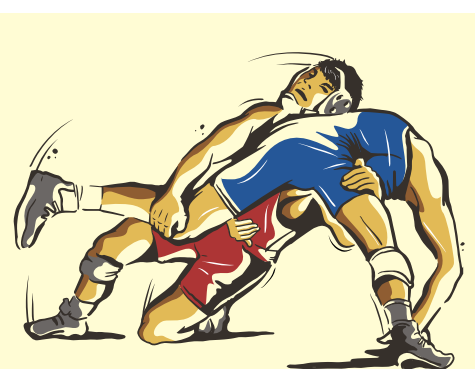
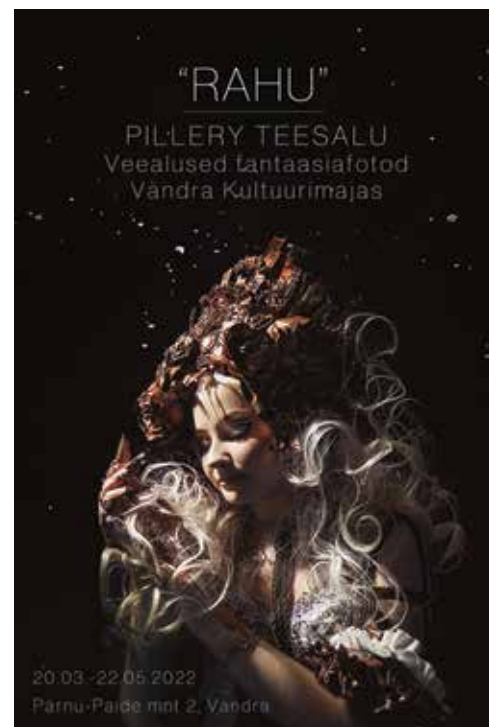
- **Pühapäev, 3. aprill**
kell 14.00 „Siil Sonic 2“ (animatsioon)
kell 18.00 „Kõrb“ (põnevus)
- **Kolmapäeval, 6. aprill**
kell 18.00 „Siil Sonic 2“ (animatsioon)
- **Pühapäev, 10. aprill**
kell 12.00 „Kanajänes ja pimeduse hamster“ (animatsioon)
kell 19.00 „Kõrb“ (põnevus)
- **Pühapäev, 17. aprill**
kell 14.00 „Apteeker Melchior“ (ajalooline draama)
kell 19.00 „Fantasilised elukad: Dumbledore'i saladused“ (fantaasia, põnevus, kogupere)
- **Kolmapäeval, 20. aprill**
kell 19.00 „Apteeker Melchior“ (ajalooline draama)
- **Pühapäev, 24. aprill**
kell 19.00 „Fantasilised elukad: Dumbledore'i saladused“ (fantaasia, põnevus, kogupere)
- **Pühapäev, 1. mai**
kell 19.00 „Üüratu talent talumatu taak“ (komöödia)

Kino pilethind

5 €; õpilane, pensionär 4 €

Kinokavas võib tulla muudatusi!

Jälgi Vändra Kultuurimaja Facebooki
või valla kodulehte www.pparnumaa.ee

9. APRILLIL

ALGUSEGA KELL 10.50

TOIMUB

VÄNDRA GÜMNAASIUMI

VÕIMLAS

56. VÄNDRA LAHTINE MATT

49. VÄNDRA maraton

TOIMUB 7. MAIL

Start kõikidele distantsidele antakse kell 11.00 Vändra staadionil. Sekretariaat avatakse kell 8.00
Eelregistreerimine lõpeb üks päev enne võistlust. Kohapeal on võimalik registreeruda stardipäeva hommikul.

DISTANTSID

maraton – 42,195 km
poolmaraton – 21,097 km
jooks/kõnd – 16 km
jooks/kõnd – 8 km

Laste jooksud staadionil algusega kell 11.05

KELL 11.05 vanus kuni 4 a 400 m
11.15 vanus 5-6 a 400 m
11.25 vanus 7-8 a 600 m
11.35 vanus 9-10 a 600 m
11.45 T 11-13 a 1000 m
11.55 P 11-13 a 1000 m

Kõigile osalejatele medal!

REGISTREERUMINE
staadionil kohapeal

DISTANTSID 400 m – 1000 m VIIB
LÄBI

Maile Mangussoni meeskond
mailemm@hotmail.ee
tel 53 487 489

SÜNDMUSED APRILLIS 2022 VÄNDRA KULTUURIMAJAS

- **1. aprillil kell 18** Vändra Gümnaasiumi Playbox: Sissemurdmine. Pilet 2 €
- **8. aprillil kell 19** Vändra Kultuurimaja Teatristuudio etendus „Elu, jah elu“ Margus Oopkaupi ainetel. Osatäitjad: kohalikud. Lavastaja: ka kohalik. Pilet 5 €
- **13. aprillil kell 19** Salongiõhtu: Kadri Voorand ja Mihkel Mälgand – akustiline kontsert. Pileti hind kuni 10. aprillini 18 €, alates 11. aprillist 22 €. Vändra Muusikakooli õpilastele 10 €, kohapeal 12 €. Piletid eelmüügis Vändra Kultuurimajas ja Piletimaailmas. Kohtade arv on piiratud!
- **15. aprillil kell 17.00 - 19.00** Vändra OTT kultuurimaja parklas. Eesmärgiks on kokku tuua kohalikud tegijad ja kogukond. Kohtumispai, kus mõnusalt tutvavatega reede õhtuti lobiseda; kohata uusi inimesi, täita oma toidukorv suurepärase kohaliku toorainega ning leida üles parimad tootjad. Kauplema on oodatud kohalikud tootjad, käsitöölised, kodukokad, õpilasfirmad ja rohenäpud. Mujalt maadest on tervitatav selline toodang, mida ei ole võimalik Eestis toota.
- Vändra OTT toimub reedeti algusega kell 17.00 Vändra kultuurimaja parklas.
- **22. aprillil kell 18** Jüripäeva matkamäng. Pane kokku neljaliikmeline meeskond ja osale jüripäeva matkamängul. Raja pikkus ligikaudu 10 kilomeetrit. Võistkondade registreerimine 20. aprillini e-mailil vandrakultuurimaja@pparnumaa.ee
- **28. aprillil kell 18** Seltskonnaklubi Elurõõm peoõhtu. Vändra Pensionäride Ühenduse üldkooslek ja majandusaasta aruande kinnitamine. Esineb rahvatantsurühm Värten. Tantsuks mängib Harli Maanus. Osaluspanus 5 €
- **4. mail kell 19** Rakvere Teatri etendus „Onu Vanja“. Osades Ülle Lichtfeldt, Jaune Kimmel, Helgi Annast, Laura Baumverk (külasena), Hannes Kaljujärvi (Vanemuine), Velvo Väli, Toomas Suuman, Tarmo Tagamets (külasena) Täispilet 16 eurot ja sooduspilet 14 eurot.
- **21. märtsil 2022** avati Vändra Kultuurimajas Pillery Teesalu veealuste fotode näitus „Rahu“. Väljapanek toob välja Eesti esimesed veealused fantaasiaviisuaalid, mis annavad edasi fotograafi tundeid ja emotsioone sürraalsuse võtmes.
- Näitus "Rahu" on vaadeldav Vändra Kultuurimajas (Pärnu-Paide mnt 2, Vändra) 22. maini 2022.

10. aprillil Pärnu-Jaagupi raamatukogus
TÖÖTUBA:
VALMISTUME MUNADEPÜHADEKS
Täiskasvanud osavõtjad punuvad
kaseokstest kimbu
Lapsed meisterdavad munahoidjaid

Meisterdada saab kogu tööpäeva vältel

Aprillikuu tegemised C.R Jakobsoni Talumuuseumis

Kõik loomahuvilised, olge valmis – alates aprillist kutsub Jakobsoni Talumuuseum külastajaid nädalavahetustel laudatuurile. Laudatuurid toimuvad laupäeviti ja pühapäeviti kell 12.00 ja 15.00, külastame laudas elavaid loomi, teeme nendega tutvust ja vaatame rõõmsalt kepsutavaid tallekesi. Tuurile pääseb muuseumi piletiga.

16. aprillil tähistame muuseumi rehetoa kohvikus lihavõttepühi. Külastajaid ootame kella 12.00 – 16.00. Väikese tasu eest saab värvida mune, mängida vanu munamänge ning meisterdada pühadeemalise lauaseade. Tule kogu perega toredat päeva nautima!

Samal päeval toimub Pärnu jõel Türi -Tori kiirlaskumine, mille kohta saab rohkem infot www.tyritori.ee lehelt. Meil on au kõiki 78 km ja 104 km distantsi läbijaid Kurgjal hea ja paremaga kostitada, et siis vapraid mehi ja naisi uuesti jõe saata.

Toiduvalmistamise sõpru kutsume järjekordsele Pühapäeva Toiduklubile, mis toimub 17. aprillil kell 11.00 – 14.00. Seekord on teemaks kohupiima- ja munatoidud. On ju piim ja muna kui ellujäämise alustalad. Valmistame ja otsime üheskoos vanadest traditsioonilistest toitudest uusi põnevaid elamusi. Ootame toiduhuvilisi koostegemisele hääberberis uues renoveeritud köögis. Toiduklubi osalemine maksab 15 €. Vajalik eelregistreerimine.

Info ja registreerimine: kurgja@memu.ee või telefonil 58 6000 25

Kohtume Kurgjal!

Inge Sipelga

Carl Robert Jakobsoni Talumuuseumi perenaine

Vändra raamatukogus 5. aprillil kell 17.30

Loeng
**MURETSEMISEST, ÄREVUSEST JA
KUIDAS SELLEGA TOIME TULLA**

Loengu viib läbi Laura Oisalu
vaimse tervise õde, SA Pärnu Haigla, Sensus,
Eesti Õdede Liit

TASUTA

Täpsem info e-postil: raamatukogu@pparnumaa.ee või
telefonil: 5884 4686 Monika Jõemaa

MARUTAUDIVASTANE VAKTSINEERIMINE

toimub igal tööpäeval:
E, K, N kell 10-14 ja
T, R kell 14-18

OÜ Vändra Veterinaarkliinikus
Vändras Pärnu-Paide mnt 19.
Vaktsineerimine on TASUTA!

Info tel 4453118, 56477896
Viive Pukka

KINNISVARA

Müün 3-toalise korteri Vändras, maja on renoveeritud, korter on I korrusel, ahjuküttega.
Kontakt: 53034191.

AS Vändra **ostab ja rendib põllumaad**.
Info tel 506 0938, 510 9008. vandra@agron.ee.

OÜ ETEST PR **ostab metsa- ja põllumaad**.
Tel 50 45 215, 51 45 215, info@est-land.ee

MITMESUGUST

Katuse-, fassaadi-, üldehitus- ja viimistlustööd.
Kortermajade renoveerimine MTR EEH011474
Pakume erinevaid lahendusi hoonete ja majade ehitusel. mehitus@gmail.com 53529476

Ostan nõukaaja esemeid: portselanist nõud, klaasist nõud ja vaasid, keraamika, kunst, heliplaadid, raamatud, mänguasjad, hõbe jne.
Tel 580 30 458

Ostan korraliku traktori T-25. Soovitavalt 90-ndatest. Telefon 53 987 969

Jumalateenistused EELK Pärnu-Jakobi kirikus

03.04. kell 14.00 Jumalateenistus armulauaga

10.04. kell 14.00 Palmipuudepüha
jumalateenistus armulauaga

14.04. kell 14.00 Suure Neljapäeva
jumalateenistus armulauaga

15.04. kell 14.00 Suure Reede liturgiline
jumalateenistus

17.04. kell 14.00 Ülestõusmispüha
jumalateenistus armulauaga

24.04. kell 14.00 Jumalateenistus armulauaga

Koguduses alustab leerikool. Huvilistel palume ühendust võtta hooldajaõpetaja Kristiina Jõgiga telefonil 5300 7075 või kirjutada parnu-jakobi@eelk.ee

Koguduse kantslei avatud K, N kell 10-16

EELK Vändra Martini Kirikus

Jumalateenistused pühapäeviti algusega kell 11
Paastuaaja kolmapäeviti kell 12 palvehetk ja leinakellade helistamine Ukrainas toimuva sõja ohvrite mälestuseks

15.04 kell 11 Suure Reede jumalateenistus

17.04 kell 11 Ülestõusmispühade
jumalateenistus

Leerisooviga pöörduda õpetaja poole.
Oodatud on huvilised alates 15.eluaastast!
Õpetaja Ants Kivilo tel 5396 0574

Mälestame

EDGAR LIND
26.10.1927 – 12.03.2022

VALENTIN KÄHÄR
5.02.1941 – 23.02.2022

ANTS PALMI
11.03.1946 – 18.02.2022

REIN JÜRISSEON
7.09.1947 – 24.02.2022

KALLE KALLASMÄE
10.12.1948 – 24.02.2022

ANTS TAMMELEHT
19.04.1953 – 26.02.2022

ENN MURULA
2.02.1955 – 21.03.2022

AIN SAAGIM
9.05.1956 – 24.02.2022

ELEONORA VÄHI
10.12.1933 – 16.03.2022

ELNA KASE
20.02.1935 – 21.02.2022

HELKI MAŠUTINA
25.11.1936 – 5.03.2022

MAIE REIER
5.05.1940 – 3.03.2022

Mälestame kauaaegset
majaelanikku
KALLE KALLASMÄE
Avaldame kaastunnet
omastele.

Vihtra küla Jõesuttee 7 elanikud

Seal kus sulgub eluraamat,
algab mälestuste tee...

Avaldame kaastunnet
Mallele perega kalli
KALLE KALLASMÄE
kaotuse puhul.

Vihtra eakate klubi

Avaldame kaastunnet
KALLE KALLASMÄE
lähedastele.

Kerli perega

Südamlik kaastunne
Iren Väravale
KALLI EMA
kaotuse puhul.

M. Lüdigi nim Vändra
Muusika- ja Kunstikooli pere

Mis tulema peab – see tuleb.
Kellel saab otsa aeg – see läheb.
Minnes võtab ta lambist tule
ja süütab taevasse tähe...

Kallis Iren,
palun võta vastu meie siiras kaastunne
armsa ema surma puhul!

Kalli koos lauljatega
Vändra Valla Naiskoorist

Õnne ja tervist, sünnipäevalapsed!

ALBERT TEPPAND	25.04	100
ELMU RUKKI	16.04	93
ELFRIDA HEINSOO	4.04	92
JOHANNA TÖRV	25.04	92
AINO PÖLD	23.04	91
LEIDA MEIMRE	3.04	90
KAI TORSUS	4.04	90
LUULE VARNER	21.04	85
MARTIN HIEMÄE	23.04	85
AINO DIDRICHSON	30.04	85
ELDUR JÕEÄÄR	1.04	80
EEVI ÕIGE	10.04	80
LEIDA MÄNDLA	20.04	80
JUHAN SAKS	26.04	80
LJUBOV LIFANOVA	2.04	75
TOIVO ADAMSON	9.04	75
GALINA HALJAK	14.04	75
HEINO KÄÄROJA	19.04	75
RIITA KÕIV	19.04	75
MEERI VEITMAA	22.04	75
SALME SELMET	22.04	75
ERICH PERNER	24.04	75
MAIMU TUI	26.04	75
PAUL HORN	27.04	75
JAAN KOPPEL	8.04	70
MARJE JOAVESKI	12.04	70
JELENA PÄRNIK	14.04	70
MALLE TÕNISSAAR	14.04	70
AIDAN JOHN BROPHY	14.04	70
AVO VALDEK	20.04	70
LYDIA RAMONAS	22.04	70
REIN REBANE	27.04	70

Sündis maailma väikene ime,
sai endale päris nime,
oma päikese, tähe ja tee,
paikse paiga kahe südame sees...

Õnnitleme lapse sünni puhul!

Moonika Aluste ja Janar Koorti
perre sündis 16. veebruaril
poeg Jarmo Koort.

Birgit Hussari ja Tauno Silma perre
sündis 18. veebruaril tütar Deisi Silm.

Meriliis Leiuse ja Rain Heinla perre
sündis 9. märtsil poeg Kevin Heinla.

Karin Buströmi ja Priit Asi perre sündis
1. märtsil poeg Rihard Asi.

Eret Muru ja Risto Suuderi perre sündis
11. märtsil tütar Eliise Suuder.

Maarja Rahu ja Andria Hanseni perre
sündis 12. märtsil poeg Henri Hansen.

Liliia ja Pavel Babaki perre sündis
15. märtsil poeg Pyotr Babak.

Kirsika Privitsa ja Aadu Tõnsu perre
sündis 18. märtsil tütar Brianna Tõns.

VÖTAN VASTU TELLIMUSI SEEMNE- JA TOIDUKARTULITELE Kojuvedu.

Tel 52 05 578
Silver

**Vändra Pürokonna
Erivajadustega Inimeste Seltsi
SÜNNIPÄEVA PIDU**
pühapäeval, 3. aprillil 2022 kell 13:00
Suurejõe Rahvamajas

Eeskavaks tantsu, laulu ja nalja.
Tantsuks mängib kapell "Kress"

Pidu tasuta

Info tel 53323326 Olga, 5120893 Heldi

TANTSUÕHTU
14. APRILLIL PÄRNU-JAAGUPI
RAHVAMAJAS

Uksed avame kell 20.00.
Tantsumuusika hakkab kõlama
kell 21.00.

Tantsuks mängib
TOOMAS TAUL
esineb tantstrupp
ESPERANZA

Pilet 7. eurot
Lauale meelepärane võta kaasa.
Laud broneeri telefonil 5885 5662 Gerda
Kohv maja poolt!

Salongiõhtu
Vändra Kultuurimajas
13. aprillil 2022 kell 19

KADRI VOORAND
"Jätku with
Mihkel Mälgand"

AKUSTILISE KONTSERDIGA ESINEVAD JA JUTU RAAGIVAD
**Kadri Voorand ja
Mihkel Mälgand**

KOHVIKUS PAKUTakse TEED, KOHVI JA KOHALIKE HÕRGUTISI!
PILET KUNI 10. APRILLI 18 €, ALATES 11. APRILLI 22 €
VÄNDRA MUUSIKAKOOLI ÕPILASTE 10 €/KOHAPEAL 12 €
PILETID EELMÜUGIS KULTUURIMAJAS JA PILETIMAAILMAS
NB! KOHTADE ARV ON PIIRATUD!

9. aprillil 11-14
Pärnu-Jaagupi
Rahvamajas

**TÄIKA
KOHVIK
PORTEEFOTO NURGAKE**

Täikal osalemiseks
broneeri koht
telefonil 5885 5662
Gerda

Kohal on Kogikoda kohvik ja portreefoto
nurgake, kus taskukohase tasu eest saad
endale kvaliteetsed portreed.

Tule ja naudi üks tore päev!

VÄNDRA OTT
OTSE TOOTJALT TARBIJALE TURG

15. aprill
ESIMEST KORDA

17-19

Vändra kultuurimaja parklas

Kultuurimaja väikeses saalis:
18.00 Samliku Pekker "Kääritatud taigana võlu"
18.30 Plantos "Idude ja võrsete kasulikkusest"

Meeleolu loovad Vihtra trio lõõtsamängijad.

Kauplemas on oodatud kohalikud tootjad, käsitöölised,
õpilasfirmad, kodukokad ja rohenäpud. Rohkem infot leiad
FB lehelt "Vändra OTT".

VABA LAVA

12. aprillil kell 18.00
Pärnu-Jaagupi Rahvamajas

Tule kuula, laula ja tantsi kaasa!
Võta pill ühes!

8. aprillil kell 19.00 Margus Oopkaupi näidendi ainetel
"ELU, JAH ELU!"
Vändra Kultuurimaja teatristuudio etendus ühes vaatuses!

Näitlejapanuse annavad: Mari-Liis Jaanson, Rein Kontus,
Sirje Raaga, Veljo Rand, Piret Sults ja Sirvi Laos
Lavastajapanus: Margit Kadak

Publikupanus 5 €

Täpsem info
ja personaalne
pakkumine:
mastid@hobesol.ee

Tel 5565 5001
5565 5002

www.hobesol.ee